

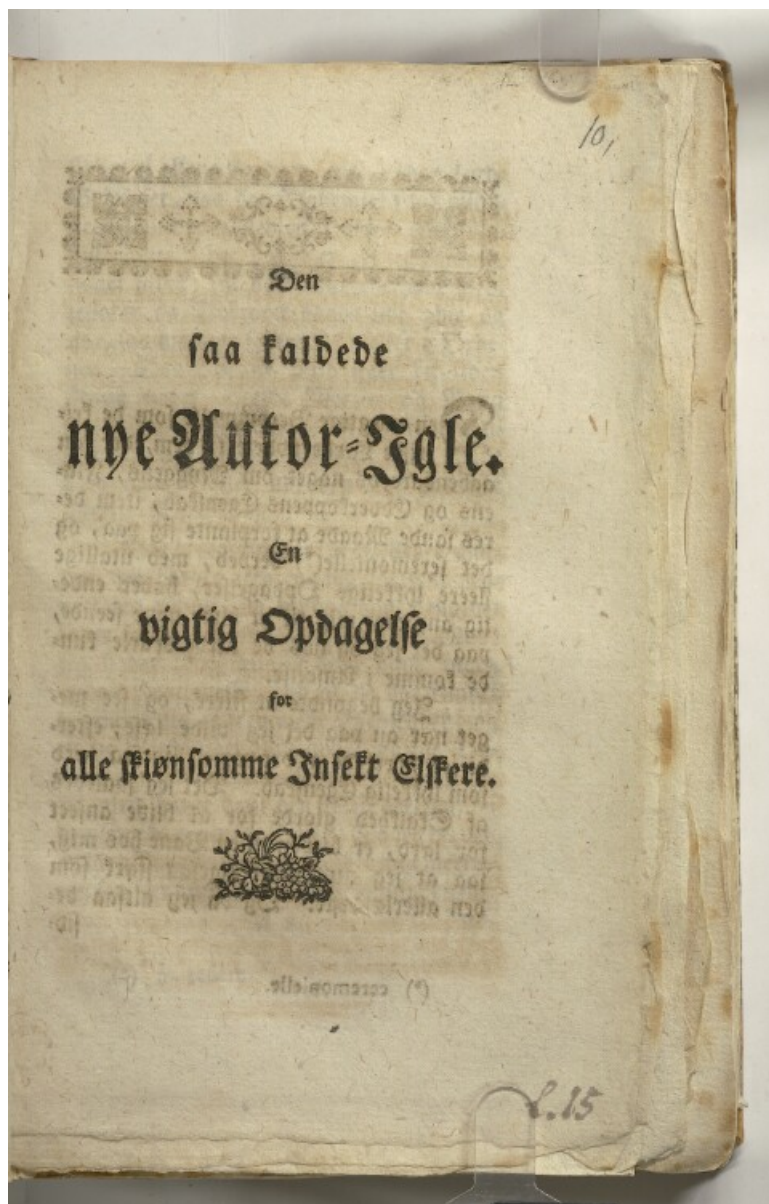
Titel: Den saa kaldede nye Autor-Igle. En vigtig Opdagelse for alle skønsomme Insekt Elskere.

Citation: "Den saa kaldede nye Autor-Igle. En vigtig Opdagelse for alle skønsomme Insekt Elskere.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16*, ?, 21.03.1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-1_016-shoot-workid1_016_010/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Den 21. 3. 1771

Den mægtige Berømmelse som de kristne Lærde uddele til dem, der kan aabendares os noget om Myggens, Flues og Edderkoppens Egenkab, item deres sande Maade at forplante sig paa, og det ceremonielle derved, med utallige flere lykkelige Opdagelser, haver endelig ansporet mig til at blive noye seende, paa det jeg og hos de lærde Mænd kunde komme i Anseelse.

Jeg begyndte at stirre, og see meget nær an paa det jeg vilde lase, efterdi jeg mærkede af det var en ligesaa lærd som lykkelig Egenkab. Det jeg saaledes af Skalkhed gjorde for at blive anset for lærd, er bleven til en Bane hos mig, saa at jeg nu stirer ligesaa stærk som den allerlærdeste. Og da jeg altsaa besid-

(*) ceremonielle.

21.3

sidder ej allene Lærdom, men endog lærde
Grimaser, saa bør Akademiet i det mind-
ste belønne mig med en Doktor- eller Ma-
gister-Titel; det værste er, at jeg kommer
noget sildig, thi da vi allerede have Pro-
fessorer og Doktorer baade udi 3die og
4de, saa maa jeg sedere (*) 4 eller 5 Orde-
ner. Dog i denne Tiid siger en lidet
Rang meget, efterdi Meriter og Rang
skal følges ad herefter. Di yngste i Ran-
gen vil dog vist komme til at staae iblant
de overste Klasser udi den nye politiske
Merite-Rang-Bog.

Dog! jeg bygger Kasteren i Lus-
ten, jeg har jo ikke engang fortient Ka-
racteren endnu, og vil dog have den, det
lader forbandet ilde. Men frisk Mod!
jeg haver Forgængere som have ingen
anden Fortieneste, end at de har kundet
berømme sig af fremmede Egenheder, og
af de Virkninger som gode vægtige Du-
cater og undertiden allene et velmagende
Maaltid haver havt den største deel udi, og
dog bære de prægtige Titler. Da jeg nu ved
en lerdOpdagelse agter at giøre mig merite-
ret, saa seer mit skarpeOyeBelønningen for-

A 2
id,
(*) 3: cedere.

ub, saa meget vissere som umeriterede
Personer ikke kan spille mig Præbenire.

Men jeg maa fortælle mine stittige
og for det menneskelige Vel overmaade
nyttige Opdagelser, saavel som Anledning
gen dertil. En Dag, da jeg sad halv
nedslaget i Sindet over mig selv, fordi
jeg ikke endnu havde gjort nogen Deku-
verte, hvorved min Lykke kunde vogue,
thi den var falden i en dyb Sovn, saa
at den endog ved Gebalt ikke vilde lade sig
opvække, see! da skeede et stort Knald,
hvorved min Lykke med et vognede, saa
at det som jeg ikke ved al min Flid kun-
de udrette, erholdte jeg nu ved en puur
Hændelse.

Lykken tiltalede mig strax saaledes:
Du er noget for gammel til at blive lyk-
kelig, Penge er mig og umuelig at skaf-
fe dig, thi dem ere der kun saa af; jeg
kunde ikke bare mig at falde Lykken ind i
Laten, og sporge om Storcken tog dem med
sig, Ney, sagde Lykken, Men de faae
der have dem, ruge og puge mopsomme-
lig over dem, af Frygt for at miste dem,
thi mange vil laane, men saa vil betale.
Som da Cirkulationen er hammet, gior-
re disse liggende Penge ikke mere Virk-
ning

ning end om de aldrig vare til (Maaskee, tankte jeg, Pengenes Indsuttelse skal forebygge, at hvad hos de fleste med Synden er kommen, med Sorgen skal ikke forgaae)

Men jeg vil derimod, sagde Lykken videre, give dig Lejlighed og Held til at naae Ere og Gage (*) under den Forbintlighed og Kondisjon, at du skriver alle gangbare fremmede Ord paa en dansk Maade og Udtale; thi omendstiont det i de fleste Henseender er et puurt Vedanterie, hvorved mange Ord gøres ukiendelige, saa bliver du dog der ved anseet for en lærd Mand, og du kan vente at blive Sekretær i et eller andet lærd Selskab, ja, som er det fornemste, erholde en berømmelig Kritikk hos de lærde Sjernalister.

Lykken gav mig derpaa et Øyenglas, sigende: dermed kan du see de mindste Dyr lige ind udi Indbolden. Gjør dermed nye Opdagelser, Giv dem i Trykken, og faae en eller anden lærd Sjernalist par Nefong til at beromme dine nyttige Bestrabelser, og see! alt andet skal gives dig.

A 3

Jeg

(*) s: Gage.

Jeg applicerede strax mit Glas og
blev vaer paa en for mig liggende nye
udkomne Nese som jeg uylig havde le-
et, en liden krybende Orm. Jeg raad-
førte mig strax med Lykken hvad denne
Insekt hedte, jeg fik til Svar: Den er
just til din Opdagelse konserveret, og si-
den den lever af at makulere og fordar-
de nye trykte Skrifter, og giøre dem u-
fælgelige, saa vil vi kalde den: Den nye
Autor-Igle, thi ligesom Iglen udsuer
Blodet af andre Creature, saa udsuer
denne Blodet af Autorerne ved at giøre
deres Arbejde ufælgelig. Men du
maa være hurtig i dine Anmærkninger,
thi der er foruden denne ifkun en eenes-
te af samme Slags, og da de ere af et
Kion uddoe Arten med dem. Jeg var ei
seen at giøre mine Antegnelser, thi Lyk-
ken maa man hurtig adlyde, jeg befandt,
at denne Igle var af Rolor hyide graae
næsten som en Moller naar han staaer u-
di sit Varksted eller Mølle, den var tem-
melig smal efter sin Længde, den havde
to Forbeen og to Bagbeen, maadelige Dy-
ne og en temmelig vel proportioneret
Nase, som sad imellem Mund og Dyne-
ne; man kunde mærke, at der var Ansag
til

til et par Hørne, men om de vare affsøbte eller endnu skulde komme, kunde jeg ikke ret sjsere. Men med største Forundring saae jeg grant, at den opsogte og fortæredede ey andre end disse Bogstaver A. O. R. T. U. hvoraf det Ord Autor bestaaer. Som jeg da havde antegnet disse opbyggelige og nyttige Anmærkninger, og var i Forsatning med at gjøre flere Opdagelser hos denne Autor: Igte, kommer dens Kamerat antrækkende, hvisker den første noget i det eene Øre, thi hver af dem havde to, et ved hver Side; under denne deres Døffels eller Samtale, som varede en god Minut, observerede jeg saa meget, at naar nogen vil spørge mig kjus generis varedede, kan jeg under Eed bekræfte, Maskulinis generis, ligesom jeg og anmærkede, at den stedse saae friskere ud af Øynene end den forrige, hvilket anlediger mig at troe at samme var meget ung imod den første, hvorfor jeg og til Forskiel markerede den hos mig for den unge Autor: Igte, saa var og denne sidste noget mørkere i Koloren. Derpaa forlode de mig meget uilfsrdig, og erfarede jeg, at de kunde temmelig hastig komme af Sted
ved

ved at kulture sig frem i en Mundhed,
ligesom Staal Ormen. Jeg forfulgte
dem med mit Glas, og saae, at de
tog Beyen op ad Østergade, og da de
kom til et vis Hjørne strækkede de sig ud,
og med et smuttede de begge ind under en
Stolpe i et gammelt forfaldet Huus.
Med første og saa snart de dertil udfor-
drende store Omkostninger kan udfindes,
agter jeg at holde en ordentlig og med al-
le høitidelige Seremonier gelejdet Di-
sputas over denne Insekt. Indtil saa-
dant skeer vilde de midfiære Belyndere
af Insekt-Historien lade sig opbygge ved
denne korte Beskrivelse over disse for de
nye Skrifter saa skadelige Autor-Tigler.
Kjøbenhavn den 21 Martii 1771.

[Faded, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]